

rodi
nám

5/2022

**ZPRAVODAJ RODINNÉ POLITIKY
LIBERECKÉHO KRAJE**

RODINNÁ POLITIKA
LIBERECKÉHO KRAJE

Kde najdete bližší informace k rodinné politice Libereckého kraje?

www.rodinaLK.cz

Rodina LK

rodina@kraj-lbc.cz

5. vydání, květen 2022

Vydavatel: Liberecký kraj, U Jezu 642/2a, 461 80 Liberec 2, 485 226 111

Redakce: rodina@kraj-lbc.cz, www.rodinalk.cz

Foto: archiv autorů

Texty neprošly jazykovou korekturou.

Zvýšení informovanosti veřejnosti o rodinné politice v Libereckém kraji

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

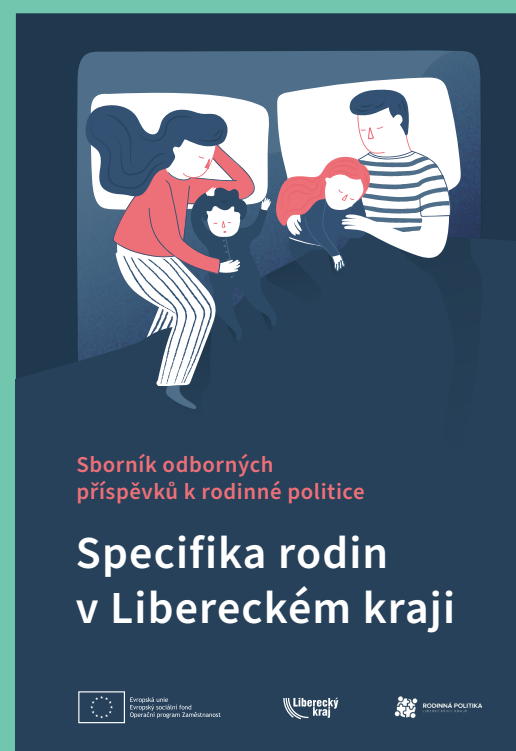
přinášíme vám opět po půl roce další užitečné informace o rodinné politice v našem kraji. Tak jako v předchozích číslech, tak i v tomto je úvodní článek věnován představení jedné z hlavních priorit Strategického plánu rodinné politiky Libereckého kraje.¹ V daném dokumentu je stanoveno celkem pět priorit a pět cílů a dále jsou zde vyjmenována jednotlivá prorodinná opatření, jejichž prostřednictvím chce kraj stanovených cílů dosáhnout. V předchozích čtyřech číslech zpravodaje Rodinám jsme vás seznámili s prvními čtyřmi prioritami. Zbývá tedy představit poslední pátou prioritu, kterou je **Osvětová a informační činnost**.

Cílem této priority je zajistit, aby rodiny v kraji měly **přístup k informacím o prorodinných aktivitách** a mohly je efektivně využívat. K tomu slouží několik nástrojů. V první řadě se jedná o tento zpravodaj Rodinám, který vydává Liberecký kraj od roku 2020. Vychází dvakrát ročně a je distribuován jak v elektronické verzi, tak i v tištěné. Distribuce tištěné verze probíhá přes organizace Síť pro rodinu a Asociace Comeniana, které v Libereckém kraji sdružují rodinná či mateřská centra. Díky nim

se tak zpravodaj dostává přímo do rukou samotných rodin. V každém čísle zpravodaje jsou **představeny služby pro rodiny s dětmi**, které působí v Libereckém kraji, a to jak registrované sociální (např. azylové domy, raná péče), tak i ty navazující (např. dětské skupiny, střediska volného času atd.), a je zde přiblíženo jejich fungování. Ve zpravodaji nejsou opomíjena ani témata jako trávení volného času. Stálá **rubrika Po kraji** představuje tipy na naučné stezky či jiná zajímavá místa v přírodě. V **rubrice Kultura rodinám** vždy představujeme jednu z příspěvkových organizací kraje z oblasti kultury, zejména její programovou nabídku pro rodiny. Stálíci mezi pravidelnými rubrikami je příspěvek zaměřený na **Volný čas po svém** obsahující vždy rozhovor s aktivním středoškolákem - vedoucím skautského oddílu, členem mládežnického parlamentu, trenérem florbalového týmu apod. Protože časopis vzniká pod hlavičkou odboru sociálních věcí Krajského úřadu Libereckého kraje, věnujeme se i odbornějším tématům jako je např. oblast **náhradní rodinné péče**. V žádném čísle nechybí ani rozhovor s odborníkem na aktuální téma.

Druhým velmi důležitým zdrojem in-

formací o rodinné politice Libereckého kraje je nově spuštěný samostatný **webový portál rodinné politiky www.rodinalk.cz**. Zde naleznou ucelené informace o rodinné politice a o náhradní rodinné péči nejen samotné rodiny, ale i odborná veřejnost, jako např. zástupci obcí nebo organizace poskytující služby pro rodiny s dětmi. Tito aktéři mohou využít možnosti propagovat akce pro rodiny s dětmi jejich vložením do **kalendáře akcí**. Praktickým pomocníkem pro širokou

i odbornou veřejnost při hledání poskytovatelů služeb pro rodiny s dětmi je **on-line mapa**. Obsahuje velký počet subjektů z oblasti sociální, trávení volného času, školství, zdravotnictví, prevence sociálního vyloučení nebo také materiální pomoci. Návštěvníci si tak mohou zobrazit v mapě například všechny azylové domy, organizace poskytující odborné sociální poradenství nebo rodinné a manželské poradenství, které poskytují své služby na území Libereckého kraje.

Ke zveřejňování informací dochází také prostřednictvím **facebookové stránky Rodina LK.**²

Za účelem zvýšení informovanosti veřejnosti o rodinné politice v kraji bylo zavedeno každoroční **pořádání konference**. Ta je určena odborné i laické veřejnosti a poskytuje zájemcům prostor pro diskusi nad tématy spojenými s rodinnou politikou. První konference byla plánována na podzim roku 2020. V souvislosti s nepříznivou epidemiologickou situací v dané době byla nakonec nahrazena vydáním **sborníku** odborných příspěvků k rodinné politice s názvem „**Specifika rodin v Libereckém kraji**“.³ První konference k rodinné politice, kterou již bylo možné zrealizovat, byl v on-line formě, se uskutečnila dne 26. listopadu 2021 na téma „**Sladování rodinného a pracovního života**“.⁴ Druhý ročník konference, který proběhl dne 14. dubna 2022, byl zaměřen na téma „**Podpora rodinné politiky v praxi**“.⁵

Mgr. Kamila Tůmová,
koordinátorka rodinné politiky

The screenshot shows the homepage of the 'RODINNÁ POLITIKA' website. At the top, there is a navigation menu with categories like 'Aktuality', 'Rodinná politika v Libereckém kraji', 'Rodinná politika v obcích', 'Náhradní rodinná péče', 'Učební opory', 'Kalendář akcí', and 'Kontakty'. The main banner features a family of four in a forest setting. Below the banner, there is a section titled 'Co se u nás děje' (What is happening with us) with four news cards. The first card is titled 'MÍT DOMOV A RODINU "JAKOŽE PRŮZPŮSOVÁ NEBO VZÁCNOST?"' and discusses the challenges of family and home ownership. The second card mentions 'Bannerová výstava pokračuje v Krajské vědecké knihovně v...'. The third card is about 'Liberecký kraj povolal pěstouny i s dětmi na prohlídku Liberecké...'. The fourth card is about 'Vyhlášení soutěže Obec přátelská rodině a seniorům...'. Below this is a section for 'Rodinám - zpravodaj rodinné politiky Libereckého kraje' (Families - newsletter of family policy of the Liberecký kraj), which includes a link to the newsletter. The next section is 'Kalendář akcí' (Calendar of events), showing a calendar for January 2022. At the bottom, there are logos for the European Union, the Operational Program Employment, the Liberecký kraj, and the Ministry of Education, Youth and Sports. The footer contains contact information and a project description.

¹ Ke stažení zde: <https://www.rodinalk.cz/strategicky-plan-rodinne-politiky-libereckeho-kraje-2019-2023>

² Odkaz zde: <https://www.facebook.com/rodinalk/>

³ Ke stažení zde: <https://www.rodinalk.cz/konference-k-rodinne-politice>

⁴ Bližší informace zde: <https://www.rodinalk.cz/konference-k-rodinne-politice/23-1-konference-k-rodinne-politice>

⁵ Bližší informace zde: <https://www.rodinalk.cz/konference-k-rodinne-politice/44-2-konference-k-rodinne-politice>

Pro koho hledáme (náhradní) rodiče?

Ahoj. Já jsem Karolína a je mi 10 roků.

Mám tři mladší bráchy, kteří mě občas zlobí, ale mám je moc ráda. Bráchové mě chrání, když je na mě někdo zlý. Jsou to David, kterému je 8, pak Tomáš, tomu je 7 a nejmladší je pětiletý Adam. Všichni teď spolu vyrůstáme v dětském domově, kde máme společný pokoj. Tety jsou na nás hodné, ale nejezdíme nikam na návštěvy jako ostatní děti, mamka ani taťka se o nás nezajímají. Ve škole mi jde čeština, ale mám problém s počítáním, s učením potřebuju pomoct. Bráchové taky. Baví mě tancování a zpívání, bráchové zase hrají fotbal, nebo běhají. Někdy společně vymýšlíme lumpárny a tety se na nás zlobí. Moc mi chybí někdo, ke komu bych se mohla přitulit a povídat si.

I SOUROZENCI
TOUŽÍ NAJÍT
MILUJÍCÍ RODIČE

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Jak probíhá psychologické posouzení žadatelů o náhradní rodinnou péči

Zajímá Vás, jak probíhá psychologické vyšetření žadatelů o náhradní rodinnou péči? A co to přesně znamená? Přinášíme Vám rozhovor s psycholožkou pro náhradní rodinnou péči (dále jen „NRP“), PhDr. Simonou Bělskou, která pracuje na Krajském úřadě Libereckého kraje. Již přes deset let je Simona Bělská na pozici psycholožky pro NRP a má tedy s prací s žadateli bohaté zkušenosti.

Představte ve zkratce náplň Vaší práce a jaká je Vaše role v průběhu řízení žadatelů o NRP?

Hlavní náplní mé práce je psychologické vyšetření žadatelů o všechny formy NRP – budoucí osvojitele, dlouhodobé pěstouny i pěstouny na přechodnou

dobu. Mám za úkol zhodnotit, zda se jedná o lidi, kteří budou schopni přijmout a mít rádi děti, které se jim nenarodily a vytvoří pro ně bezpečné prostředí.

Co konkrétně si lidé mohou představit pod pojmem psychologického posuzování?

Psychologické posuzování je jiný výraz pro psychologické vyšetření, který u žadatelů možná nevzbuzuje takové obavy jako slovo vyšetření. Psychologických posouzení je celá řada. Vždy záleží na tom, na jaké otázky má psycholog odpovědět. U zájemců o NRP například zjišťuje, proč se rozhodli podat si žádost o NRP a zda mají nějakou konkrétní představu, o jaké dítě by se chtěli a zvládli postarat. Další oblasti, na

kteří se psycholog zaměřuje, je povaha žadatelů, jejich vztahy (v partnerství, s dětmi, s příbuznými, s přáteli), rodina, výchova, životní styl, volný čas, koníčky, zájmy, atd.

Jaké techniky nebo testy žadatelé o NRP podstupují?

Hlavní metodou psychologa je nebo by měl být podrobný rozhovor. Všechny ostatní metody jsou pouze pomocné a slouží jako takový rychlý sběr informací, se kterými se potom dál pracuje. Psycholog si všímá nejen toho, co člověk říká, ale také jak to říká, jak se u toho chová. Podstatné je, aby to všechno dohromady ladilo i s výsledky použitých psychologických metod. A vůbec nevádí, když se žadatel nebojí přiznat, že není dokonalý. Spíš naopak.

Jak dlouho, nebo kolikrát setkání s Vámi probíhá?

Většinou stačí tři setkání. Účastním se spíše jako pozorovatel úvodního setkání se žadateli, které vede sociální pracovnice. V závěru schůzky vysvětlím, v čem spočívá psychologické posouzení, jak to bude probíhat a domluvíme s nimi dva další termíny. Na první termín se žadatelé (když se jedná o pár) dostaví společně a vyplňují několik dotazníků. Většinou na to potřebují dvě až tři hodiny. Někdy i déle, ale to není žádný problém. Pokud je to možné, rezervuji pro ně na tuto dobu samostatnou místnost, aby měli co největší klid. Na druhý termín plánuji podrobnější rozhovor s každým žadatelem zvlášť. Někdy usoudím, že potřebuji získat více informací o žadateli a v závěru

Bližší informace ke kampani MÍT DOMOV A RODINU „Samozřejmost nebo vzácnost?“

www.rodinalk.cz

 Mít domov a rodinu

této schůzky se rozhodnu pro použití dalšího dotazníku nebo projektivního testu.

S jakými obavami žadatelů se nejčastěji setkáváte?

Na začátku psychologického posouzení se prakticky u všech žadatelů setkávám s mírnou situační nejistotou, která většinou rychle odezní. Považuji to za úplně normální reakci. Na některých žadatelích je vidět, jak si oddechou, že je nečekají inteligenční testy. A někteří se obávají toho, že psychologickým vyšetřením neprojdou.

Je možné, aby se žadatelé na setkání s Vámi nějak připravili, nebo je to naopak nežádoucí?

Řada žadatelů, zvláště uchazečů o pěstounskou péči na přechodnou dobu, přichází s poměrně dobrou představou o dětech, které potřebují náhradní rodinu. Podívají se na film, přečtou si knihu, vyhledají si informace na internetu

atd. Takový přístup je určitě ku prospěchu a vyjadřuje jejich opravdový zájem o NRP. Jinou přípravu na psychologické vyšetření bych nedoporučovala. Stačí, když budou žadatelé otevření a uvolnění.

Máte nějaký vzkaz pro případné zájemce o NRP?

Pokud Vás napadají další otázky, které se týkají psychologického posouzení, napište mi na e-mail

simona.belska@kraj-lbc.cz.

Ráda Vám odpovím.

Mgr. Kateřina Blažková,
koordinátor aktivit pro NRP

VOLNÝ ČAS PO SVÉM

Režisérem v 17 letech? Proč ne!

NIC NENÍ NEMOŽNÉ, POKUD PRO TO MÁME DOSTATEČNÝ ZÁPAL A NADŠENÍ

Je možné se stát režisérem nebo moderátorem již v 17 letech? Proč ne. Takovou možnost totiž nabízí Dětská televize Liberec (dále jen „DTV“), v níž děti a mladí lidé vytvářejí a vysílají vlastní pořady a reportáže o zajímavých akcích ve městě a okolí. DTV

funguje pod Filmovým klubem Liberec a v roce 2022 oslaví 20. výročí. Členem redakce se může stát každý, kdo je starší 11 let a mladší 26 let. Příprava, natáčení i dokončení každého pořadu DTV je od začátku do konce zcela práce dětí a mladých lidí. Dospěle ve-

dení, lektori i profesionální tvůrci jsou dětem dobrými rádci, avšak poslední rozhodnutí a tedy i výsledná tvář každého pořadu je zcela v kompetenci mladých tvůrců. Díky činnosti v DTV si tak mohou děti a mladiství vyzkoušet psaní scénáře, moderování reportáže, natáčení krátkých filmů, vysílání vlastních pořadů nebo animování. Dětská televize pomáhá svou činností dětem a mladým lidem i s orientací v mediálním světě, a to například tím, že je naučí informace nejen nacházet, ale i třídít a zařazovat. Jedním z cílů DTV je zbavit média mýtů, podporovat u mladých lidí vlastní tvůrčí činnost (včetně umělecké), vést je k aktivitě,

činnosti, samostatnému myšlení, kritičnosti a v neposlední řadě k smysluplnému trávení volného času.

V roce 2019 se stal jedním z členů redakce DTV a možná budoucím slavným kameramanem nebo režisérem i Tomáš Machálka, kterému je 17 let. Studuje obor Technické lyceum zaměřený na design a média na Střední průmyslové škole strojní a elektrotechnické v Liberci. Ve svém volném čase se věnuje hlavně divadlu – již sedmým rokem navštěvuje ZUŠ v Liberci a od roku 2020 účinkuje jako externista ve třech inscenacích libereckého Divadla F. X. Šaldy (Vražda v Orient-Expresu, Sylva, SIALská trojčata).

Co tě vedlo k tomu stát se členem redakce DTV?

Už od malička jsem chtěl být režisér a tvořit filmy. Když mi bylo 12, zkoušel jsem si tvořit krátké animace s legem. Postupně jsem se dostal k divadlu, kde jsem si oblíbil spolupráci s herci, tvorbu scénářů a celkový tvůrčí proces vzniku představení. V deváté třídě jsem se dozvěděl o DTV, která mi přinesla a stále přináší úžasné natáčecí zkušenosti a dává mi přesně to, co jsem vždycky chtěl.

Jaké konkrétní činnosti sis mohl v rámci DTV vyzkoušet (moderování, psaní scénáře, animace atd.)? Co tě baví nejvíc a případně proč?

Vyzkoušel jsem si všechno možné. Během tvorby různých reportáží jsem se dostal za kameru, před kameru, ke zvukařině, dabingu i konečnému střihu. A to nemluvím o psaní scénářů.

Jakožto divadelník jsem rád před kamerou, ale mám rád i psaní scénáře nebo střih natočených záběrů.

Měl jsi možnost při natáčení pro DTV se setkat s nějakou známou osobností? Z kterého setkání jsi měl největší radost a měl jsi z toho trému?

Má nejvýraznější zkušenost s DTV a slavnými osobnostmi byla na Dětském filmovém a televizním festivalu Oty Hofmana v Ostrově. Setkal jsem se tu například s hercem Lukášem Vaculíkem, režisérem Jurajem Šajmovičem nebo moderátorem Petrem Vondráčkem. Vzhledem k tomu, že se na podobných festivalech hodně improvizuje a scénáře vznikají za pochodu, největší trému jsem měl u pana Šajmoviče, kterého jsme totiž na festivalu potkali náhodou. Bylo tedy důležité si rychle vymyslet a zapamatovat otázky a potom si udržet chladnou hlavu.

Sledují tvoji kamarádi to, co v DTV děláš? Co na to říkají?

Uplynulý rok a půl jsem strávil tvorbou svého prvního studentského filmu, do kterého se mí nejbližší kamarádi přímo zapojili, a spoustu z nich se k natáčení dostalo poprvé. Vtipné je, když mě někdo díky DTV zahlédne na Dětku nebo RTM, kam někdy posíláme reportáže. To se mě pak vždycky všichni ptají, co dělám v televizi.

Co ti takto trávený volný čas přináší? Má to i nějaké nevýhody?

Určitě mi to přináší úžasné zkušenosti a možnosti, ke kterým bych se jinak těžko dostával. Nevím, jestli se to dá počítat jako nevýhoda, ale je důležité, že si každý za svým projektem stojí sám a učí se za něj nést zodpovědnost. Samozřejmě nám vždy někdo pomůže, když je třeba, ale hlavní proces vzniku pořadu (popřípadě filmu) je hlavně na nás.

Chceš se této činnosti věnovat i v dospělosti? Máš nějaký cíl nebo sen, kterého bys chtěl nyní nebo v dospělosti dosáhnout?

Jak už jsem zmínil, od malička jsem chtěl být režisérem a mým snem vždy bylo natočit film. Tenhle cíl si беру i do budoucna a chci se ve filmové a divadelní tvorbě dál rozvíjet. Nic totiž není nemožné, pokud pro to máme dostatečný zápal a nadšení.

Kamila Tůmová,
koordinátor rodinné politiky

Foto Natálie Ryšavá

linka bezpečí

SLUŽBA PRO NAŠE DĚTI A DOSPÍVAJÍCÍ

Od roku 1994 pomáháme
bezplatně při řešení závažných,
ale i každodenních starostí.

☎ 116 111

pomoc@linkabezpeci.cz

www.linkabezpeci.cz

- ✓ ZDARMA
- ✓ NONSTOP
- ✓ ANONYMNĚ

Asociace Comeniana všestranně podporuje rodiny od nejmenších dětí až po seniory

Abychom mohli popsat vznik Asociace Comeniana, musíme se vrátit do období po sametové revoluci.

Záplava změn ve společnosti se týkala mimo jiné i maminek, které už nemusely pracovat a odkládat své děti do jeslí, ale mohly o své nejmenší děti pečovat, podpořené mateřskou a později i rodičovskou dovolenou. Maminky se přirozeně chtěly potkávat i spolu, a tak vznikaly různé kluby a centra pro maminky. Také Jednota bratrská začala po roce 2005 zakládat mateřská centra, která se v roce 2016 oficiálně sdružila do Asociace Comeniana.

Asociace Comeniana nese v názvu odkaz významné osobnosti českých dějin, Jana Amose Komenského, učitele národů,

který ve svém díle mimo jiné zformuloval a rozvinul koncept výchovy a vzdělávání dětí, z něhož dodnes čerpá i moderní pedagogicko-sociální věda. Komenský byl také biskupem Jednoty bratrské, která je dnes hlavním podporovatelem Asociace Comeniana. Navazuje tak na svou téměř 600 let dlouhou historii, ve které se u nás i v mnoha zemích světa podílela a dodnes podílí na vzdělávání, zdravotní péči, sociální a humanitární podpoře a tvoří stabilní prvek v místních komunitách.

Comeniana sdružuje mateřská, rodinná a komunitní centra, volnočasové aktivity a nízkoprahové kluby pro děti a mládež, školy a školská zařízení a seniorské kluby v České republice. Naše motto zní „Fandíme rodině“, všestranně

podporujeme rodiny od nejmenších dětí až po seniory. V současné době Comeniana sdružuje téměř sto klubů a organizací.

V dnešním článku se zaměříme na práci s rodinami, i když činnost Comeniany má mnohem širší rozsah. V libereckém kraji je součástí Asociace Comeniana celkem 10 rodinných a mateřských center. Jsou to přátelská, bezpečná místa otevřená pro širokou místní komunitu rodičů a dětí, často i prarodičů. Se svými dětmi a vnoučaty mohou rodiče a prarodiče navštěvovat každý týden řadu pravidelných aktivit i nepravidelných akcí, výlety, rodinné dovolené, karnevaly, drakiády, lampiónové průvody, nejrůznější sezónní události atd.

Maminky zde nacházejí zázemí pro

Asociace Comeniana vás zve na pilotní večer cyklu

JAK TO VIDÍ MÁMY

NAPLNO DOMA I V PRÁCI aneb JAK TO VŠECHNO SKLOUBIT

Pro maminky zaměstnané i ty, které se do práce teprve chystají. Přijďte si poslechnout i předat autentické zkušenosti, dobré rady a tipy a seznámit se s dalšími mateřstvím i zaměstnáním žijícími maminkami.

Večerem Vás provede Jolana Krásná
předsedkyně Asociace Comeniana a rodinná poradkyně.

20. 10. od 19.00 hodin

Velký sál Komunitního centra Konopná 776, Liberec

vstupné: 55,- Kč (v ceně sklenka vína)

registrace: info@comeniana.cz

Činnost Asociace Comeniana z.s. je podporována v rámci projektu „Nejsme tu sami“ z individuální dotace Libereckého kraje a z dotačního programu Rodina MPSV.

sdílení svých každodenních radostí i starostí, mají možnost posilovat své rodičovské dovednosti a navazují blízké vztahy. Pravidelně zde probíhají přednášky a kurzy pro rodiče, v řadě center se konají několikrát týdně kluby pro maminky, kroužky pro děti a volnočasové aktivity pro širokou veřejnost. Centra Comeniany jsou součástí komunitního života jak v malých, tak ve větších městech Libereckého kraje. Některá centra podporují rodiny pěstounů nebo pořádají například kurzy manželských večerů.

Prostřednictvím přednášek a besed získávají rodiče odpovědi na otázky o výchově a péči o děti, v případě potřeby i kontakty na odbornou pomoc. Postupně vznikla z původních několika mateřských center mezigenerační asociace, která propojuje jednotlivé generace a poskytuje podporu ve všech životních obdobích. Život v centrech Comeniany doplňuje kromě těch, kdo pracují na plné nebo částečné úvazky, také spousta důležitých dobrovolníků.

KAMPAŇ DEJME DĚTEM SVŮJ ČAS

Tuto kampaň vyhlásila Asociace Comeniana v roce 2018 s cílem podpořit a pozvednout prestiž rodičovství a oslovit české rodiče. Uprostřed doby, ve které se těžiště lidského života stále více přesouvá do materiální roviny, se na klíčovou úlohu mateřství a otcovství zapomíná a zdá se, jako by nejpodstatnější potřeby dítěte byly právě ty materiální.

Psychologové se shodují v tom, že nejzásadnější pro lidský život jsou první roky života, kdy si dítě potřebuje vytvořit bezpečnou a pevnou citovou vazbu, k matce především, a že rodina celkově je nesmírně důležitá pro vybudování osobnosti a vlastní identity dítěte.

Kampaň posiluje roli rodičů, prarodičů a širší rodiny, aby byl dětem v životě položený pevný základ v nejrannějším dětství. Ve všech centrech Asociace Comeniana probíhají přednášky, kurzy rodičovství, besedy a akce pro rodiny zaměřené na výchovu, posílení a stmelení rodinného života.

V roce 2020, kdy covid-19 změnil život všem a veškerá místa, kde se lidé mohli potkávat, byla zavřená, jsme podporovali rodiny i jednotlivce, jak se dalo. V tomto roce jsme v rámci Kampaně Dejme dětem svůj čas vydali brožurku **Zralost dítěte při nástupu do mateřské školy.**

O rok později, stále v době plné covidových opatření, jsme pracovali na praktické publikaci pro rodiče malých dětí, která vyšla pod názvem: **Dejme dětem svůj čas – prvních šest let rodičovského života.**

V tomto období probíhal také nový projekt „Nejsme tu sami“, zaměřený na vztahy mezi lidmi, vnímání vzájemných potřeb mezi generacemi a neodmyslitelně i na situace a stavy, kterým jsme během covidu byli vystaveni všichni – strach z nemoci, vyrovnání se se ztrátou nejbližších, život v izolaci, změna životních podmínek.

CENTRA ASOCIACE COMENIANA v Libereckém kraji aneb kam můžete s dětmi zajít

DO LIBERCE – Růžodolu,
kde potkáte i školku a základní školu

Rodinné centrum Knoflík
Růžodolská 118/26,
460 01 Liberec XI-Růžodol I
Kontaktní osoba: Ladislava Applová
603 861 778
www.rc-knoflik.cz
Facebook: RCKnoflik

DO LIBERCE – Ruprechtic,
kde si můžete užít i na komunitní
zahradě

Mateřské centrum Zvoneček
Komunitní centrum Konopná
Konopná 776, Liberec-Ruprechtice
Kontaktní osoba: Ing. Jana Čejková
777 031 375
www.zvonecek.jbruprechtice.cz
Facebook: jbruprechtice

DO VRATISLAVIC, kde je možné
využít dílnu a na zahradě mít i vlastní
záhon

Mateřské centrum Kamínek
Tanvaldská 263, Vratislavice nad Nisou
Kontaktní osoba: Ing. Petra Michelová
731 411 798
www.jbvratislavice.com
Facebook: JB.MOZAIKA

DO CHRSTAVY,
kam můžete vzít i babičku a dědu

Rodinné centrum Domeček
Bezručova 503, 463 31 Chrastava
Kontaktní osoba: Mgr. Marie Justová
737 110 663
www.jbchrastava.cz

DO HRÁDKU NAD NISOU,
kde mají rádi vláčky

Klub pro rodiny s dětmi Mašinka
Václavská 138,
463 34 Hrádek nad Nisou
Kontaktní osoba: Alena Müllerová
602 249 245
www.jbhradek.cz

DO HEJNIC, kde není daleko do hor

Rodinné centrum Lodka
Skřivánek 602, 463 62 Hejnice
Kontaktní osoba: Ing. Věra Dankaničová
776 167 048
www.mostarna.info
Facebook: rclodka

Do pohodové Pohody **DO SEMIL**

Mateřské centrum Pohoda
Tyršova 457, 513 01 Semily
Kontaktní osoby: Lenka Ejemová
604 877 801
www.jbsemily.cz
Facebook: Rodinné centrum Pohoda

DO TURNOVA, kde i dobře
nakoupíte v bazárku

Rodinné centrum Deštník
28. října 543, 511 01 Turnov
Kontaktní osoba: Jitka Bártová
www.jbturnov.cz
Facebook: Rodinné centrum Deštník

Do krásné zahrady v **ČESKÉ LÍPĚ**

Rodinné centrum Zahrádka
Mariánská 551, 470 01 Česká Lípa
Kontaktní osoba: Mgr. Miroslav Boš,
604 670 510
www.krokpro.cz
Facebook: rodninecentrumzahrádka

Dokonce až **DO FRÝDLANTU
V ČECHÁCH**

Rodinný klub Mamik
Děkanská 83, 464 01 Frýdlant v Čechách
Kontaktní osoba: Líba Froňková
777 561 216

Další informace najdete
na www.comeniana.cz

Jolana Krásná,
předsedkyně spolku Asociace
Comeniana

Asociace Comeniana z.s.

NEJSME TU SAMI

**Mezigenerační vztahy z pohledu různých generací
aneb co si vzájemně můžeme dát**

Přednášky - Besedy - Propojení generací

Asociace Comeniana v rámci projektu „*Nejsme tu sami*“ nabízí centřům sdruženým v Asociaci Comeniana a působícím v Libereckém kraji přednášky a interaktivní besedy na tato témata:

- Role prarodičů a praprarodičů v současné české rodině
- Jak žít nadějí, když vidíme, že se blíží konec života
- Jak můžeme pomoci seniorům kolem nás – i malá pomoc je pomoc
- Andropauza/menopauza – co čekat a jak se vyrovnat se změnami
- Matka a dcera – vztah na celý život
- Nemáme babičku, nemáme dědu – lze nějak nahradit chybějící prarodiče?
- Základní pravidla pro vztahy mezi generacemi
- Covidové ztráty a nálezy – komunitní večer na téma život rodin v posledním roce
- Moderovaný večer – Mezigenerační soužití v rodině a ve společnosti - sandwichová generace

Lektoři:

Mgr. Evald Rucký, Th.D.

Jolana Krásná

Petr Krásný, Th.M.

ThMgr. Šimon Dvořák

Kontakt:

Jolana Krásná, předsedkyně

Asociace Comeniana,

info@comeniana.cz

Na výlet vlakem? ANO!

Tentokrát se vydáme na výlety vlakem. Ať už pojedeme pravidelnou linkou nebo například parním veteránem, vždycky z okénka uvidíme nádhernou přírodu. Železnice v Libereckém kraji prochází rozmanitými přírodními partiiemi a spojuje řadu historických měst i obcí. Prakticky na každé zastávce či stanici nás čeká něco zajímavého. Slibujeme, že cesta vlakem na všech našich severských tratích vám přinese spoustu dobrodružství, poznání a určitě i zážitků. Tak si nasedněte, ať vám ten zážitkový vlak neujede! Výpravčí už mává odjezd!

Železniční trať Mladá Boleslav – Stará Paka

Ze železniční zastávky Kyje u Jičína dojdeme po žluté turistické značce na rozcestí pod Allainovou věží, kde se kousek odtud nachází již zmíněná „Allainovka“. A co že to vlastně ta

Allainova věž je? Honosný kamenný lovecký posed, který byl postaven pro tehdejšího držitele lomnického panství. Odtud pak po modré vystoupáme k jedné z nejkrásnějších rozhleden Čech – k Tichánkově rozhledně na hoře Tábor, kde si po vychutnání nádherných výhledů můžeme dát i nějakou

Detail ozubnicové železnice, Foto: Shutterstock

Řeka Kamenice, Foto: Pavla Bičíková

tu dobrotu v hotelové restauraci poblíž. Odtamtud už jenom seběhneme kopeček dolů k Lomnici nad Popelkou a na tamním nádraží už můžeme vyhlížet vlak zpátky do Boleslavi, Liberce nebo Nové Paky.

Zubačka Tanvald – Kořenov – Harrachov

Tato trať vede náročným horským reliéfem a jedná se o nejstrmější trať v Česku. Aby toto převýšení lokomotiva překonala, musí být vybavena speciálním ozubeným kolem, které zapadá do ozubnicového pásu mezi kolejemi. Pravidelné vlaky již ozubnicovou trať nevyužívají, ale díky železniční společnosti Tanvald se můžete tímto historickým železničním skvostem nostalgicky svést při jedné z výletních jízd. V budově bývalé železniční stanice Kořenov se nachází Muzeum ozubnicové dráhy a mimo něj si zde s průvodcem můžeme prohlédnout i budovu výtopny, kde jsou vystaveny historické vlaky, například legendární ozubnicovou lokomotivu Rakušanku.

Krkonoše – Pojizerský Pacifik

Nejvyšší české hory, které vynikají svou velkolepou krásou a rozmanitostí přírody. Kraj roubenek a rozkvetlých luk si nejlépe vychutnáte z okna Pojizerského Pacifiku. První lokálka v západní části těchto hor směřuje z Martinic v Krkonoších do Rokytnice nad Jizerou. Hlavním iniciátorem této trati nebyl nikdo jiný než hrabě Jan Harrach. Několikrát do roka je dokonce možné se na této trati projet unikátní historickou

Allainova věž, nejromantičtější posed na světě, Foto: Jakub Podobský

parní mašinou. Přímo v Martinicích se nachází naučná stezka s devíti zastávkami věnovaná právě železnici. Dozvíme se na ní technické detaily a zajímavosti o nádražní budově i areálu železniční stanice. Každé zastavení má i malou hádanku pro dětské návštěvníky.

Sklářská lokálka „Šenovka“

Sklářské městečko v Lužických horách – Kamenický Šenov určitě známe díky Panské skále, nádhernému čedičovému skvostu, kde se točila nejedna pohádka. Historie tamní železnice určitě stojí za zmínku. V roce 1886 se trať Kamenický Šenov – Česká Kamenice slavnostně otevřela a v dalších letech se dráha dostavěla a cestující se tak bez přestupu mohli dostat až do České Lípy. Bohužel v roce 1979 se již trať netěšila velké oblibě a postupně byla na úseku Česká Lípa – Kamenický Šenov rozebrána. Všechno zlé je ale pro něco dobré a my si dnes na tomto úseku můžeme vychutnávat jízdu na kole, jelikož zde najdeme cyklostezku. Na trati Kamenický Šenov – Česká Kamenice se po roce 1997 rozjely historické vlaky a z lokálky se stala turis-

Parní vlak, foto: Matyáš Gál

Liberecký kraj / Region Liberec

www.liberecky-kraj.cz

Region Liberec

Region Liberec

@regionliberec

Region Liberec

Panská skála, známá z pohádek, Foto: Petr Musil

tická atrakce. Turistům i místním slouží Šenovka dosud, od jara do podzimu po ní jezdí výletní vlak s názvem **Kamenický motoráček**.

Tak už víte, na který výlet po železnici se vypravíte? Pokud potřebujete načerpat tipy na další pěší nebo cyklo nebo vlakové výlety, tak zavítejte na webových stránkách www.liberecky-kraj.cz. Najdete nás i na sociálních sítích pod stejným názvem - REGION LIBEREC.

Oddělení cestovního ruchu

*... s námi se obyčejné věci,
stávají neobyčejnými ...*

Spolu máme Kliku

Motyčkovice klika je veřejné víceúčelové zařízení, ve kterém se setkávají členové komunity za účelem realizace sociálních, vzdělávacích, kulturních a rekreačních aktivit s cílem zlepšit sociální situaci těchto jednotlivců a komunity jako celku. Pro dosažení těchto cílů je v zařízení poskytována kombinace komunitních a veřejných služeb, minimálně základní sociální poradenství, sociální služba v ambulantní a terénní formě se zaměřením na řešení nepříznivé sociální situace a sociální začleňování. Toto komunitní centrum je

zaměřené převážně na děti od 6 do 18 let věku.

Prostorové vybavení integračních center vždy umožňuje vzájemné kontakty mezi příslušníky cílové skupiny a jejich kontakty s profesionály v sociální oblasti, ale umožňuje i kontakty s běžnou populací v rámci integrace osob s neurovývojovou poruchou, s PAS či SPU nebo SPCH.

Klika je bezpečné místo pro všechny, kteří hledají své místo ve společnosti.

Realizujeme různé workshopy, programy pro základní a mateřské školy a zájmové kroužky pro malé skupinky dětí se začleněním dětí s nějakou formou odlišnosti, např. PAS, neurovývojovými poruchami, poruchami chování či učení a pro děti se zdravotním znevýhodněním atp. Prostory využíváme pro pobyty rodin s dětmi o víkendech a zájmové skupiny. Klika je bezpečné a otevřené centrum pro děti i dospívající s PAS, sdílený prostor pro kluby dětí, nadané děti, zájmové skupiny, seniory, prostor pro další vzdělávání, např. doučování, kroužky, terapeutická setkání atd.

V letních měsících realizujeme příměstské a pobytové tábory zaměřené vždy na určitou oblast jako sport, divadlo, tvoření, vaření, ruční práce, příroda i pro děti s PAS aj., kde dítě má svého asistenta a účastní se běžných činností za pomoci podpůrných opatření nebo bez nich za podpory ostatních dětí.

**Bc. Věra Motyčková,
Motyčkovice klika z. s.**

Kdo si hraje, nezlobí

Dobré nálady není nikdy dost. S tím by určitě souhlasil každý. A tak vám přinášíme pár vtipů, které se můžete s dětmi naučit. Až na někoho v rodině padne špatná nálada, budou se určitě hodit. Pro tvořivé ručičky dětí i rodičů máme opět tip na jednoduché vyrábění, tentokrát v podobě housenky Žofky. Náměty dodalo Rodinné centrum Lodka v Hejnicích.

1. JARNÍ VYRÁBĚNÍ PRO DĚTI PŘEDŠKOLNÍHO VĚKU – HOUSENKA ŽOFKA

Pomůcky: plato od vajec, nůžky, temperové či akrylové barvy, štětec, paleta, chlupatý modelovací drátek, plastová očička, tavná pistole

Housenku Žofku si zvládne vyrobit každé předškolní dítě s drobnou pomocí rodičů (zejména práce s tavnou pistolí). Nejprve si nastříháme plato od vajec tak, aby nám vznikly proužky se čtyřmi vlnkami za sebou (viz. obrázek). Takto připravené tělíčko housenky následně vyzdobíme temperovými či akrylovými barvičkami, aby bylo pěkně veselé. Na hlavičce vytvoříme nůžkami dvě malé dírky, do kterých zasuneme chlupatý modelovací drátek (do každé dírky cca 5 cm dlouhý). Tím vyrobíme housence tykadla. Nakonec přilepíme tavnou pistolí dvě plastová očička, aby se housenka mohla dívat na svět.

2. SMĚJE SE CELÁ RODINA – NAUČTE DĚTI PÁR VTIPIŮ

Není hezčích chvil, než když se můžeme společně jako rodina pořádně zasmát. Takovou příležitost získáme i ve chvíli, kdy se naše děti naučí vyprávět vtipy. Kromě zábavy to dětem poslouží pro rozvoj řeči, logického myšlení, představivosti a v neposlední řadě se naučí překonat trému při přednesení naučeného vtipu. Pro inspiraci a pro zasmání přidáváme pár vtipů o zvířátkách.

*Potkají se dva psi
a první říká: „Ahoj, kam jdeš?“
„Ále s blechama k veterináři,“ odpoví druhý.
„To je zvláštní, já už je mám dva roky
a ještě mi neonemocněly.“*

*Povídají si dvě žáby.
První: „Je mi nějak špatně.“
Druhá: „Nepovídej.... Nojo jsi nějaká zelená.“*

Jsou dvě blechy na zastávce, běží kolem pes a jedna blecha říká: „Tak ahoj, jede mi autobus.“

*Když slon sedí na plotě, jaký je čas?
Čas vyměnit plot.*

**Věra Dankaničová,
Rodinné centrum Lodka**

Českolipské muzeum – příroda, historie i umění pod jednou střechou

CO NABÍZÍ VLASTIVĚDNÉ MUZEUM A GALERIE V ČESKÉ LÍPĚ?

Vlastivědné muzeum a galerie je jednou ze sedmi kulturních organizací zřizovaných Libereckým krajem. A jako jediná je, jak se v Liberci říká, za Ještědem. Muzeum naleznete v samém centru České Lípy v areálu bývalého kláštera.

Počátek muzejní činnosti v České Lípě se datuje do roku 1897. Spojení s prostorem augustiniánského kláštera v 60. letech 20. století umožnilo vznik vlastivědného muzea se základními expozicemi, které byly v průběhu uplynulých let pečlivě doplňovány či rekonstruovány. Od letošního března je muzeum po dvou letech rozsáhlých stavebních úprav přístupné veřejnosti.

NOVINKY V EXPOZICÍCH

Z široké škály stálých expozic v muzeu si vybere každý. V Expozici exotických zvířat z celého světa, Světě moří a oceánů a Světě hmyzu a pavoučků mohou dospělí i děti strávit

Vlastivědné muzeum a galerie
V ČESKÉ LÍPĚ

hodiny a hodiny. Vystavené minerály a zkameněliny z celého světa v Geologické expozici ohromí nejednoho začínajícího i pokročilého sběratele.

Na nedávnou historii našeho regionu navazuje v letošním roce nově otevřená expozice Těžba uranu na Českolipsku. Uran hrál v historii Českolipska i Liberecka velkou roli. Kromě silného zásahu do přírody, která se postupně probouzí k novému životu, přinesl zejména v 70. a 80. letech příliv nových obyvatel, tzv. uranovou populaci, a s tím související výstavbu. Rozvoj Českolipska se tak odrážel i v kultuře a životní úrovni obyvatel. Těžba v okolí Hamru a Stráže pod Ralskem neskutečně ovlivnila život celého regionu, což je důležité připomenout hlavně mladé generaci. Moderní interaktivní výstava se nachází ve sklepení hlavní budovy.

Přímo našemu regionu se zevrubně věnují dvě rozsáhlé expozice. Historická expozice souhrnně zpracovává základní linie dějinného vývoje území Českolipska v časovém úseku od pravěku, přes středověk až k novověku, přičemž část Archeologie Českolipska získala zcela novou podobu. V přírodovědné expozici muzeum prezentuje díky novým přírůstkům (např. exemplář vlka) kompletní soubor živočišných druhů, které žijí na Českolipsku, potažmo v celém Libereckém kraji. Za návštěvu rozhodně stojí i nový největší exponát medvěda grizzlyho, kterého českolipské muzeum získalo ze zoologické zahrady v Děčíně. A pozor, překvapivě se v muzeu nachází i živá zvířata – exotičtí hadi, ještěrky, želvy a občas i obojživelníci nebo pavouci.

V muzejním areálu se nachází 4 výstavní prostory a byla by chyba je nenavštívit. Nejmenším z nich je síň Josefa Maštálka, která je vyhrazena pro komorní výstavy regionálního charakteru. Naopak nejrozsáhlejším výstavním prostorem je ambít, mnoha návštěvníkům znám i jako zázemí pro tradiční vánoční trhy.

V ambitu aktuálně probíhá unikátní výstava obrazů, grafik a soch 15 výtvarníků spjatých s Libereckým krajem, potažmo Českolipskem, a fotografií z jejich ateliérů a domovů. Dva galerij-

ní prostory, s názvy Chodba a Jídelna odkazující k jejich původní funkci za časů přítomnosti augustiniánských mnichů, jsou od hlavní budovy muzea odděleny. Svým konceptem a více než 20letou tradicí jsou v České Lípě jedinečnými uměleckými prostory.

DOBROVOLNÉ VSTUPNÉ

Další novinkou, kterou návštěvníci ocení, je možnost dobrovolného vstupného. Až do konce června si výši vstupného určují sami návštěvníci. Tímto vstřícným gestem chce muzeum poděkovat skalním návštěvníkům za trpělivost během dvouleté přestávky a pozvat návštěvníky nové, ať už ty, kteří chodí denně kolem, či turisty.

POSÍLENÍ EDUKAČNÍ ČINNOSTI

Muzeum je vzdělávací instituce a edukátoři především, ale nejen dětem zprostředkovávají formou zážitku a neformálního vzdělávání kulturní, v tomto případě i přírodní dědictví.

Českolipské muzeum ve směru vzdělávání personálně posílilo, od začátku března jsou návštěvníkům všech věkových kategorií k dispozici dvě muzejní edukátorky, Michaela Říhová a Kateřina Ledvinová. Co je do vlastivědného muzea přivedlo? Na co se mohou návštěvníci těšit? A jaké mají plány? Přečtěte si následující rozhovor a nechte se zlákat k návštěvě.

Mohly byste ve zkratce čtenářům nastínit, jaká cesta vás přivedla do českolipského muzea?

Michaela Říhová: „Českolipské muzeum znám od dětství, brávali mě sem prarodiče. A když mi kamarádka řekla, že shánějí edukátorku, neváhala jsem s přihláškou. A tak jsem tu.“ (smích)

Kateřina Ledvinová: „Po 15 letech za katedrou jsem potřebovala změnu. Vedoucí ekoporadny a současně edukátor přírodovědného oddělení je kombinace učení a ekologie, které jsem se věnovala už dřív prostřednictvím projektů se studenty a svých volnočasových aktivit. Vše zapadlo na správné místo.“

Co je vaším cílem?

M. Ř.: „Přeju si, aby bylo muzeum vnímáno jako prostor pro každého. Pro rodiče s dětmi tvořím programy, dílny, workshopy a kroužky, pro nadšence všech věků plánuji zajímavé přednášky a materiály. Důležité je, aby se k nám všichni napříč generacemi rádi vraceli, aby s námi rostli. Aby kolem muzea, galerie a naší ekoporadny vzniklo přirozené komunitní prostředí.“

K. L.: „Mým hlavním cílem je popularizovat ekologii, řídím se heslem „Mysli globálně, jednej lokálně.“ V rámci Ekoporadny Orsej, která je mým zázemím, jsem otevřela první českolipskou se-

mínkovnu, kam si mohou zahrádkáři přijít pro semínka od jiných pěstitelů, a ráda bych obnovila bylinkovou zahradu v klášterní zahradě. Kromě praktické terénní práce bych se chtěla zaměřit na spotřebitelské chování domácností. Zároveň se nebráním nápadům „zvenku“, možností je mnoho.“

VLASTIVĚDNÉ MUZEUM A GALERIE V ČESKÉ LÍPĚ, p. o. Libereckého kraje

Nám. Osvobození 297/1,
470 01 Česká Lípa

www.muzeumcl.cz

**Do 30. června 2022
vstupné dobrovolné.**

Co nabízíte návštěvníkům, potažmo rodinám a dětem, a co očekáváte od nich?

M. Ř.: „Kromě stálých expozic a tradičních akcí jako je Masopust, Velikonoce či Muzejní noc nabízíme již zmíněný program ušitý na míru rozličným skupinám. Věřím, že se muzeum stane živou kulturou a aktivním centrem vzdělanosti, že příležitostí „žít muzeum“ bude čím dál delší řada. Od rodin s dětmi očekávám na oplátku jediné – že se

k nám budou rádi vracet a případně si vyžádají mě osobně.“ (smích)

K. L.: „V aktivitách navážu na populární akce u veřejnosti, např. Vítání ptačího zpěvu, Den zvířat apod. Školám od nového školního roku nabídnu programy z oboru přírodovědy zaostřené na ekologii, samozřejmě v souladu se školními vzdělávacími programy. Kromě výukových programů pro školy může na akce ekoporadny přijít každý. Pro mě osobně je důležitou cílovou skupinou právě rodina, protože ať dětem ve škole říkáte cokoli, stejně většina dá na to, co se dělá doma. Chci, aby lidé přicházeli třeba jen na kus řeči cestou z úřadů. Sdílení informací je základ. Stačí vzít v ekoporadně za kliku, mimo hodiny pro veřejnost buď zaklepat, nebo jsem na telefonu. Umím naslouchat a ráda poradím. A jak už jsem říkala – jsem otevřená nápadům, stačí se domluvit.“ (smích)

Míšo, Katko, díky za váš čas a ať se daří!

Hlavní budovu muzea naleznete v bývalém augustiniánském klášteře v cen-

tru České Lípy, díky pobočkám (Archeologické muzeum – Šatlava, Památník K. H. Máchy v Doksech, Vísecká rychta v Kravařích) jsou aktivity muzea rozšířeny i na dalších místech. Aktuální informace naleznete na muzejním webu a sociálních sítích.

Těšíme se na vás!

**Mgr. Jana Kočová,
Vlastivědné muzeum a galerie
v České Lípě**

Cizincům v Libereckém kraji pomůže nová informační brožura v pěti jazycích

Liberecký kraj ve spolupráci s Centrem na podporu integrace cizinců vydal preventivní brožuru pro cizince, která je zaměřena na aktuální problémy v kraji. Brožura vznikla v pěti jazykových mutacích s ohledem na rozložení cizinců v kraji a cílí jak na cizince z EU, tak na třetizemce. Rozdělení dle jazykových mutací (angličtina, ruština, ukrajinština, vietnamština, mongolština) kopíruje jazyky, kterým značná část cizinců rozumí. Volba jazykových mutací je ve shodě s programy ekonomické migrace – jazyky byly vybrány s ohledem na země původu cizinců, kteří by mohli do Česka,

potažmo do Libereckého kraje přijít v letošním roce a později.

Brožura se snaží preventivně působit v devíti oblastech, například v oblasti zaměstnání, bydlení, zdravotnictví nebo bezpečnosti. Další část je zaměřena na užitečné kontaktní údaje v každém z pěti okresů. Vybrané tematické oblasti jsou záměrně pojaty široce, ale úzce spolu souvisí. Brožura má za cíl pomoci jak obyvatelům kraje, zaměstnavatelům, tak zejména samotným cizincům. Pokud cizinci budou znát svá práva a povinnosti, místní zvyky, tak se mohou vyhnout protiprávnímu jednání, které obvykle

páchají z neznalosti. Na druhou stranu budou znát i svá práva, například o výši mzdě a pracovní době, mohou se tedy bránit proti neetickému chování ze strany zaměstnavatele nebo od majitele bytu, u kterého bydlí.

Preventivní brožura vznikla za podpory Ministerstva vnitra ČR z programu prevence kriminality.

Václav Strouhal,
koordinátor pro záležitosti
národnostních menšin a cizinců

Brožury jsou volně ke stažení zde: <https://bit.ly/3Ki50Kw>

nebo: <https://odbor-socialni.kraj-lbc.cz/oddeleni-socialni-prace/zalezitosti-narodnostnich-mensin-a-cizincu/cizinci-a-migranti/zakladni-informace-k-pobytu-v-ceske-republice/brozury-ke-stazeni>

Centrum LIRA pomáhá rodinám s dětmi

v rámci rané péče a sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi s poruchou autistického spektra

Jedním z cílů zpravodaje Rodinám je zvýšení informovanosti rodin s dětmi o registrovaných sociálních službách, na které se mohou rodiny obrátit, dostanou-li se do tíživé životní situace a nedokáží ji řešit bez pomoci. Již v druhém čísle zpravodaje Rodinám byla čtenářům představena sociálně aktivizační služba pro rodiny s dětmi, kterou poskytuje na Semilsku Centrum Fialka. Jednou z dalších organizací, které nabízejí danou sociální službu na území kraje, je i Centrum LIRA. Služba poskytovaná touto organizací je však specifická tím, že je zaměřená na rodiny s dětmi s poruchou autistického spektra. Druhou sociální službu, kterou Centrum LIRA nabízí, a to jako jediná organizace v Libereckém kraji, představuje raná péče. Obě tyto sociální služby vám představí v následujícím článku pracovnice Centra LIRA.

RANÁ PÉČE

Už podle svého názvu je zřejmé, že je služba určena nejmenším dětem a zároveň jejich rodičům. Jestliže ve vývoji dítěte dojde k nějaké překážce a nedaří se dosahovat vývojových milníků tak, jak se očekává, dostává rodina kontakt právě na službu raná péče.

Kdo se může na ranou péči obrátit?

Raná péče poskytuje službu rodinám dětí od narození do sedmi let. Ranou péčí oslovují rodiče dětí, jejichž vývoj je ohrožen z vážných zdravotních důvodů, jež mohou mít vliv na celkový psychomotorický vývoj. Některé děti již mají diagnózu pojmenovanou, některé dosud ne. Může se jednat o děti se zrakovým postižením, kombinovaným postižením, s vrozenými vadami a v současné době i děti s poruchou autistického spektra nebo s podezřením na ni. Centrum oslovují rodiny, které vnímají, že potřebují ve své nepříznivé situaci podpořit, poradit a provést. Smyslem rané péče je, aby rodina dostala odbornou pomoc, aby měla možnost sdílet své těžkosti a aby byla podpořena v tom, že je schopna svou situaci zvládnout.

„Změnil se náš pohled na postižení našeho syna. Naděje, že díky soustavné péči a některým pomůckám se dá postižení zmírnit, je velmi důležitá.“

Maminka dítěte s těžkým kombinovaným postižením

Jak se rodiny o službě dovědí?

Rodiny dostávají kontakt na ranou péči především od lékařů a zdravotních pracovníků. Často jím bývá neonatolog, neurolog, oftalmolog, pediatr, dětský psycholog, fyzioterapeut apod. Stává

se, že rodinu informuje sociální pracovník, školské poradenské zařízení, ale i jiný rodič, který naši službu využívá, či zná. Raná péče může probíhat i v pěstounských rodinách.

Jak služba probíhá?

Hlavní formou spolupráce jsou konzultace v místě, kde dítě vyrůstá. Konzultace se konají zpravidla v měsíčním intervalu a jsou věnovány všem členům rodiny.

„To, že je služba terénní, je velmi přínosné. S postiženými dětmi je složité pořád někam dojíždět. A navíc ve svém prostředí se syn mnohem lépe soustředí.“

Centrum LIRA

Matoušova 406,
460 07 Liberec

Mobil: 724 400 832
Tel.: 485 109 564

info@centrumlira.cz
www.centrumlira.cz

 Centrum LIRA, z.ú.

Centrum pro podporu rodiny a dítěte

Pozornost je dána podpoře jednotlivých oblastí psychomotorického vývoje dítěte. Poradkyně vozí speciální pomůcky pro rozvoj zrakového vnímání, rozvoj smyslů, hybnosti,

lémů objektivitu. Ukazuje nám, kde má syn mezery a co zvládne sám a my to nevidíme. Syn dochází i na cvičení sensorické integrace, která mu hodně pomohla v dozrávání a samostatnosti.“

Maminka dítěte s podezřením na PAS

MÉ DÍTĚ MÁ (ASI) AUTISMUS – A CO DÁL?

Dál je toho hrozně moc a nic z toho není úplně jednoduché.

Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi s poruchou autistického spektra (dále s PAS) Centra LIRA, z.ú. pomáhají rodinám s dětmi do 10 let věku v Libereckém kraji už od roku 2016.

Kdo se může na SAS Centrum LIRA obrátit?

Služba je otevřena všem rodinám, případně zákonným zástupcům, u jejichž dítěte byla stanovena diagnóza PAS, či vzhledem k vývojové podstatě poruchy, bylo stanoveno podezření na výskyt PAS. O službu, ale i jen o radu či názor mohou požádat také všichni rodiče, kteří pozorují u svého dítěte nestandardní projevy chování a domnívají se nebo se obávají, že by mohlo jít o poruchu autistického spektra.

Na co se mohou rodiče ptát, nebo co nejčastěji potřebují na začátku spolupráce?

Snažíme se rodiče povzbudit, aby se nebáli zeptat se na cokoli, o čem přemýšlejí, s čím bojují, co potřebují ujasnit. Na počátku se rodiče obvykle potřebují zorientovat v celé široké problematice PAS, zajímají se o relevantní zdroje informací, hledají kontakty na odborníky. Řeší diagnostický proces, často hledají psychickou podporu pro sebe, oceňují, že mají s kým probrat své pochyby a problémy. Pomáháme

zručnosti a kognitivních dovedností. Pomůcky a hračky lze rodinám zapůjčit. Seznamuje rodiče s metodami, technikami a přístupy, které rozvíjí oslabené oblasti. Poradkyně informuje rodiče o možnostech podpory vývoje a předává potřebné kontakty. Vytváří prostor pro vyslechnutí, sdílení a provázení v nepřízni. Důležité jsou však i sourozenci dítěte s ohroženým vývojem. A právě proto, že je pro ranou péči důležitá soudržnost celé rodiny, najdeme pod ranou péčí i další služby. Jedná se o setkávání rodin, či odborné přednášky. S podporou nadací se daří jednou ročně pořádat pětidenní pobytové kurzy pro rodiny dětí s postižením, v rámci kterých je poskytnut program jak odborný, tak volnočasový. Cenné je, že zde rodiny mohou navázat přátelství, nebo si předat zkušenosti s jinými rodiči s podobnými životními zkušenostmi.

„Jsme rádi, že jsme s vámi měli ještě jednou možnost prožít úžasných pět dnů na pobytovém kurzu v Jizerských horách. Opět jsme odjžděli domů bohatší o nové poznatky, odpočatí a psychicky nabití.“

Rodina, která se účastnila před ukončením spolupráce pobytového kurzu.

Kdo jsou poradkyně rané péče?

Poradkyně mají vystudovanou speciální pedagogiku, někdy i jiný vysokoškolský

obor. Pro ranou péči je odbornost nezbytná, a proto si poradkyně během působení v LIŘE dále doplňují své vzdělání prostřednictvím kurzů či stáží. Díky tomu se daří terénní služby doplnit specializovanými ambulantními programy. Vedle vzdělání je však důležitá osobnost poradkyně.

„Oceňujeme vstřícnost, trpělivost, schopnost naslouchat a velmi milý přístup k nám i našim dětem.“

Jak vypadají další programy pod ranou péčí?

Díky nabídce ambulantních programů se služba rané péče stává komplexnější a intenzivnější. Instruktorce stimulační zrak provádí vyšetření v podobě posouzení zrakových funkcí a nabízí rodinám dětí se zrakovým postižením ambulantní program stimulační zrak. Některé rodiny mohou využít screenin- gové posouzení na přítomnost poruch autistického spektra. A to tehdy, pokud jsou našimi klienty a u dítěte dosud neproběhla psychologická diagnostika. Rodiny mohou s dětmi docházet také na ambulantní programy sensorická integrace a snoezelen.

„Díky práci rané péče překonáváme vývojové problémy mého syna a synovy problémy ve školce. Konzultace s poradkyní nám pomáhají při rozhodování a vnášejí do prob-

jím nalézt a pochopit, proč se jejich dítě chová mnohdy úplně jinak, než by očekávali. Co může potřebovat, co svým chováním sleduje. A samozřejmě je velmi často zadáním rodičů podpora vývoje dítěte v jednotlivých dílčích oblastech, jako jsou rozvoj komunikace, rozvoj pracovních návyků, sebeobsluha, porozumění emocím a emoční regulace, odstranění stresového chování a záchvatů vzteku, socializace, zlepšení sociálních dovedností a další a další.

„Jsme moc rádi za LIRU a možnost poradit se s někým, kdo má zkušenosti s dětmi s Aspergerovým syndromem. Před dvěma lety, když nám byl Aspergerův syndrom diagnostikován, jsme vůbec netušili, co to pro nás znamená. Bylo těžké zorientovat se v množství informací a vytřídit si ty, které by pro nás byly relevantní. V tomto nám LIRA byla a stále je velmi nápomocná. Pomohla nám rozklíčovat a trochu porozumět potřebám dítěte, více pochopit jeho leckdy pro nás nepochopitelné chování.“

Rodiče chlapce s Aspergerovým syndromem, 7 let

Jak probíhá spolupráce se službou SAS?

Zpočátku probíhá vyjednávání a ujasňování cílů a potřeb rodiny, před případným navázáním spolupráce může také proběhnout screeningové testování projevů PAS. Při podepsání smlouvy je také stanoven plán spolupráce a pak se vše rozbíhá. K dispozici je celá řada programů, které můžeme orientačně rozdělit do čtyř základních kategorií – programy zaměřené na přímou práci s dítětem, programy zaměřené na podporu rodičů, programy zaměřené na podporu celé rodiny, programy zaměřené na spolupráci se školskými zařízeními a další služby. Pro děti jsou určeny individuální i skupinové nácvikové programy, zaměřené nejčastěji na rozvoj komunikačních dovedností, pracovního chování a sociálních dovedností, případně rozvoj předškolních dovedností či skupinky zaměřené na vztah mezi sourozenci. Doplnějí je částečně volnočasové programy jako kroužek výtvarných aktivit a kroužek pohybových a sportovních aktivit. V létě probíhají týdenní Herní skupiny. Při všech programech jsou uplatňovány principy a metody práce s dětmi s PAS, vždy individuálně přizpůsobené jednotlivým dětem.

„Chodíme k Vám 1x týdně, týdenní režim nám vyhovuje. Jsme moc rádi, že se syn může v chráněném a připraveném prostředí učit věci, které jsou pro typického člověka běžné, ale které syn zvládá těžko a ne přirozeně. Jsme rádi, že nácviky cílí na jeho neuralgické body, jimiž jsou v podstatě každodenní situace; a učí syna fungovat s vrstevníky a v kolektivu. Nácviky jej učí reagovat a zvládat situace, které jsou pro něj těžko snesitelné a přinášejí mu úzkost. V rámci rodiny nebo ve škole by takové postupné a chráněné otužování a zvládnání sociálních situací nebylo možné - jsme rádi za malou skupinku dětí, které

vzájemně interagují, a za vedoucí, kteří syna znají, znají jeho slabosti a jeho hranice. Přichází do připraveného prostředí, které napíná jeho možnosti tak akorát, nedochází tak k situaci, se kterou se mnohdy setkáváme jinde - podceňování nebo přeceňování, případně bagatelizace.“

Maminka chlapce s PAS, 8 let

Mezi programy zaměřené na podporu rodičů a celých rodin patří určité konzultace pro rodiče, zprostředkování psychoterapeutické podpory, vrstevnická skupina pro sourozence dětí s PAS, pobytový kurz pro rodiny, přednášky a besedy pro rodiče či společná setkání rodin.

Pokud mají rodiče zájem, pracovníci Centra LIRA úzce spolupracují s pedagogy MŠ, asistenty pedagoga a školskými poradenskými pracovišti. Dochází tak k velmi smysluplnému propojení všech prostředí, ve kterých se dítě pohybuje a k předávání nápadů a zkušeností z práce s dítětem.

Snahou Sociálně aktivizační služby je vždy vyjít vstříc potřebám každé konkrétní rodiny a konkrétního dítěte tak, aby došlo ke zlepšení celkové situace rodiny a rodiče a dítě se cítili jistější a spokojenější.

„Zásadní pokrok a pomoc pro nás znamenala komunikace se synem. Když jsme s vaší pomocí našli způsob, jak komunikovat, svět se najednou rozzářil.“

Rodiče chlapce s PAS

**Mgr. Michala Bulířová (raná péče)
a Bc. Kateřina Čechlovská (SAS),
Centrum LIRA**

POMOC MÁTE NA DOSAH

TAK PO NÍ SÁHNĚTE

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Liberecký
kraj

Bojujete s vážnou nemocí? Máte problém uplatit bydlení
nebo potřebujete pomoci s péčí o vašeho blízkého?

Nechte si poradit a pomoci od odborníků.

PODANOU RUKU NAJDETE VŽDYCKY NA SOCIALNISLUZBYLK.CZ

APLIKACE: SOCIALNI SLUŽBY LK

V KATALOGU SOCIÁLNÍCH SLUŽEB VŽDYCKY NAJDETE POMOC

NECHTE SI PORADIT, NA KOHO SE MŮŽETE OBRÁTIT V TĚŽKÉ ŽIVOTNÍ SITUACI. SOCIÁLNÍ SLUŽBY JSOU TU PRO KAŽDÉHO. I PRO VÁS.

NAJDETE TU VŠECHNO. JE TO HRAČKA.

- **INTERAKTIVNÍ PRŮVODCE**

VŽDYCKY VÁS NASMĚRUJE NA TY SPRÁVNÉ ODBORNÍKY.
AŽ VÁS TRÁPÍ COKOLIV.

- **PODROBNÉ VYHLEDÁVÁNÍ**

HLEDEJTE PODLE DRUHU SLUŽEB, NÁZVU, VZDÁLENOSTI A TAK DÁLE.

- **VŠECHNY INFORMACE POHROMADĚ**

VČETNĚ KONTAKTNÍCH ÚDAJŮ, OTVÍRACÍ DOBY, DOJEZDOVÉ
VZDÁLENOSTI I MÍSTA NA MAPĚ.

| ASISTENCE | AUTISMUS | BEZBARIÉROVÝ BYT | **DLUHÝ**
| **DOMÁCÍ NÁSILÍ** | **EXEKUCE** | MOZKOVÁ PŘÍHODA
| **OBĚŤ TRESTNÉHO ČINU** | POMOC V NOUZI
| PORADENSTVÍ | **SOCIÁLNÍ DÁVKY** | SMYSLOVÉ OMEZENÍ
| **STAŘECKÁ DEMENCE** | **ŠIKANA** | **ZTRÁTA BYDLENÍ**
| ZAPŮJČENÍ KOMPENZAČNÍCH POMŮCEK

**TY PRAVÉ PROFESIONÁLY U NÁS NAJDETE NA
VŠECHNY TYHLE STAROSTI.**

I NA SPOUSTU DALŠÍCH. NECHÁTE SI POMOCT.
A BUDE SE VÁM ŽÍT LÍP.

Všechna vydaná čísla zpravodaje Rodinám
naleznete v elektronické verzi na stránce

www.rodinalk.cz

nebo po načtení QR kódu.

Máte nápad do dalšího vydání zpravodaje Rodinám?

Zajímalo by vás nějaké téma? Dejte nám vědět!

Pište na rodina@kraj-lbc.cz

